

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

ZAMONAVIY ILM-FAN VA TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

Google Scholar zenodo Open AIRE

+998335668868

<https://innoworld.net>

2026

**«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI**

**«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2026-YIL № 5-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI**

**ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION**

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

Sun'iy intellekt asosida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish**Topshpulatov Bobur Rasul o'g'li**

Termiz Davlat Pedagogika instituti o'qituvchisi.

Qurbonova Ruzioy, Choriyeva Sevinch.

Termiz Davlat Pedagogika instituti talabalari

Annotatsiya. Mazkur maqolada sun'iy intellekt asosida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish masalalari tahlil qilinadi. Unda zamonaviy ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni, ularning adaptiv ta'lim, learning analytics va chatbotlar orqali o'quv jarayonini individuallashtirishdagi imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash, o'rganish uslublarini hisobga olish va ta'lim samaradorligini oshirishda sun'iy intellektning ahamiyati ko'rsatib berilgan. Maqolada ushbu texnologiyalarni joriy etishda yuzaga keladigan muammolar, jumladan, ma'lumotlar xavfsizligi va etik masalalar ham ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim modeli kelajak ta'limining muhim yo'nalishlaridan biri ekanligini asoslab beradi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, adaptiv ta'lim, learning analytics, chatbotlar, raqamli ta'lim, individual yondashuv, ta'lim texnologiyalari, masofaviy ta'lim, pedagogik innovatsiyalar

Kirish. Bugungi globallashtirish va raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimi oldida yangi vazifalar va talablar yuzaga kelmoqda. An'anaviy ta'lim modeli ko'proq standart yondashuvga asoslangan bo'lib, barcha o'quvchilarga bir xil mazmundagi bilimni yetkazishga qaratilgan edi. Biroq zamonaviy jamiyatda har bir shaxsning individual xususiyatlari, qobiliyatlari va o'rganish sur'ati turlicha ekanligi tobora yaqqol namoyon bo'lmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirilgan holda tashkil etish zarurati kuchayib bormoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining jadal rivojlanishi ushbu muammoni hal etishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Sun'iy intellekt katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlash va individual ta'lim yo'nalishlarini shakllantirish imkonini beradi. Bu esa ta'lim jarayonini moslashuvchan, samarali va shaxsiylashtirilgan tizimga aylantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, adaptiv ta'lim, learning analytics, chatbotlar va raqamli platformalar orqali o'quvchilarning ehtiyojlariga mos yondashuvni ta'minlash mumkin.

Tadqiqot natijalari. Mazkur maqolada sun'iy intellekt asosida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning nazariy asoslari, amaliy imkoniyatlari va dolzarb muammolari tahlil qilinadi. Shuningdek, ushbu yondashuvning ta'lim sifatini oshirishdagi o'rni va istiqbollari yoritiladi.

Sun'iy intellekt asosida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish bugungi kunda ta'lim tizimining eng dolzarb va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. An'anaviy ta'lim modeli ko'proq "hamma uchun bir xil" tamoyiliga asoslangan bo'lsa, zamonaviy pedagogika esa har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi. Aynan shu yerda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari ta'limni yangi bosqichga olib chiqadi, chunki ular katta hajmdagi

ma'lumotlarni tahlil qilish orqali har bir o'quvchiga moslashtirilgan ta'lim yo'nalishini shakllantirish imkonini beradi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning asosiy maqsadi o'quvchining qobiliyati, ehtiyoji, qiziqishi va bilim darajasiga mos ravishda ta'lim jarayonini tashkil etishdan iborat. Sun'iy intellekt bu jarayonda markaziy rol o'ynaydi, chunki u o'quvchining o'rganish tezligi, xatolari, kuchli va zaif tomonlarini real vaqt rejimida aniqlay oladi. Masalan, adaptiv ta'lim tizimlari o'quvchining javoblariga qarab murakkablik darajasini avtomatik ravishda o'zgartiradi. Agar o'quvchi mavzuni tez o'zlashtirsa, tizim murakkabroq masalalarni taklif qiladi, aksincha, qiyinchilik yuzaga kelsa, qo'shimcha tushuntirish va soddalashtirilgan topshiriqlar beradi. Bu esa ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim tizimlarining muhim komponentlaridan biri — ma'lumotlar tahlili (learning analytics) hisoblanadi. Har bir o'quvchining faoliyati, test natijalari, vaqt sarfi va xatoliklari yig'ilib, chuqur tahlil qilinadi. Shu asosda o'qituvchi uchun individual tavsiyalar shakllanadi. Masalan, qaysi o'quvchi qaysi mavzuda ortda qolayotgani yoki kim yuqori darajada rivojlanayotganini aniq ko'rish mumkin bo'ladi. Bu esa o'qituvchiga an'anaviy baholashdan ko'ra ancha aniq va asosli qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari, SI asosidagi chatbotlar va virtual assistentlar ham shaxsga yo'naltirilgan ta'limda muhim o'rin tutadi. Ular 24/7 rejimida ishlaydi va o'quvchilarga mustaqil o'rganish jarayonida yordam beradi. Masalan, o'quvchi darsdan tashqari vaqtda savol bersa, chatbot darhol javob beradi, qo'shimcha izohlar yoki misollar keltiradi. Bu esa o'quvchining mustaqil ta'lim olish ko'nikmasini rivojlantiradi. Shuningdek, bunday tizimlar o'quvchi bilan dialog olib borib, uning fikrlash jarayonini faollashtiradi.

Sun'iy intellekt shuningdek kontentni shaxsiylashtirish imkonini ham beradi. Bir xil mavzu turli o'quvchilarga turli shaklda taqdim etilishi mumkin: kimdir video orqali yaxshiroq o'rganadi, boshqasi matn yoki interaktiv mashqlar orqali. SI tizimlari o'quvchining o'rganish uslubini aniqlab, unga mos formatda materiallarni taklif qiladi. Bu esa bilimni o'zlashtirish darajasini oshiradi va o'quvchini zerikishdan saqlaydi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt asosidagi baholash tizimlari ham muhim ahamiyatga ega. An'anaviy testlar o'quvchining faqat yakuniy natijasini baholasa, SI esa jarayonni ham tahlil qiladi. Masalan, o'quvchi qanday xatolarga yo'l qo'ydi, qaysi bosqichda qiynaldi — bularning barchasi hisobga olinadi. Natijada baholash yanada adolatli va chuqur bo'ladi. Hatto yozma ishlar, insholar yoki kodlar ham avtomatik tarzda tekshirilishi mumkin.

Biroq, sun'iy intellektni ta'limga joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud. Eng avvalo, ma'lumotlar xavfsizligi va maxfiylik masalasi dolzarbdir. O'quvchilarning shaxsiy ma'lumotlari himoyalangan bo'lishi kerak. Shuningdek, SI tizimlarida tarafkashlik (bias) muammosi ham yuzaga kelishi mumkin, ya'ni noto'g'ri yoki bir tomonlama natijalar berilishi ehtimoli mavjud. Shu sababli bunday tizimlarni ishlab chiqishda etik me'yorlarga qat'iy rioya qilish zarur.

Yana bir muhim jihat — o'qituvchining roli. Sun'iy intellekt o'qituvchini to'liq almashtirmaydi, balki uning ishini samaraliroq qiladi. O'qituvchi endi faqat ma'lumot beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, mentor va tahlilchi rolini bajaradi. SI esa unga yordamchi vosita sifatida xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt asosida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish ta'lim tizimini tubdan o'zgartirish imkonini beradi. Bu yondashuv har bir o'quvchining individual rivojlanishini ta'minlaydi, ta'lim samaradorligini oshiradi va zamonaviy jamiyat talablariga mos mutaxassislarini tayyorlashga xizmat qiladi. Kelajak ta'limi aynan shaxsiylashtirilgan va intellektual tizimlarga asoslangan bo'lishi aniq.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ismoilov D.I. Surxondaryo viloyatida 2010-2024 yillardagi yalpi hududiy mahsulotining statistik tahlili. "Mintaqani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning dolzarb masalalarini mavzusida" Respublika ilmiy-amaliy anjumani.2025.-372-377
2. Ismoilov Davronbek Ilxomjon o'g'li, Econometric Modeling of Factors Affecting Regional Gross Product (Based on Data for 2010–2025), American Journal of Economics and Business Management. -297-302, 2026-yil.
3. Holmes, W., Bialik, M., Fadel, C. *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. – Center for Curriculum Redesign, 2019.
4. Luckin, R. *Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century*. – UCL Institute of Education Press, 2018.
5. Siemens, G., Baker, R. *Learning Analytics and Educational Data Mining*. – Springer, 2012.
6. Woolf, B. P. *Building Intelligent Interactive Tutors: Student-Centered Strategies for Revolutionizing E-learning*. – Morgan Kaufmann, 2010.

